

“Amen, I say to you, whatever you did for one of these least brothers of mine, you did for me.”
 “Amen, I say to you, what you did not do for one of these least ones, you did not do for me”

SAINT NICHOLAS
 UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА
 ЦЕРКВА СЬЯТОГО МИКОЛАЯ

N^o ПІД ОПІКОЮ
 ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ
 МАРІЇ ОДІГІТРИЇ
06 UNDER THE
 PROTECTION OF
 MOTHER OF GOD

CHURCH BULLETIN

February 7 – 2021 – 7 лютого
 ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

✠
 N^o
 0
 6
 ✠
 F
 E
 B
 R
 U
 A
 R
 Y
 7
 ✠
 2
 0
 2
 1
 ✠

31 S. aft Pentecost – 31 н. по 3. Святого Духа

Сьогоднішня історія не лише про те, як 2000 років тому Христос зцілює сліпого. Вона і про те, як Спаситель може зцілити сьогодні сліпоту кожного з нас.

Але, може ми не такі вже й сліпі? Звичайно, я хотів би читати та водити авто без окулярів. І хоч вцілому обійтися без них я не можу, деякі речі я чудово бачу без жодних лінз. Наприклад, що моя жінка могла би робити певні речі краще, але не робить. Я добре бачу як мої сусіди мали би виховувати своїх дітей, пильнувати за своїми домашніми улюбленцями та поводитися у загальному дворі. До мене також стосуються слова Христа: “Ти бачиш скалку в оці брата твого, а колоди, що є в оці твоєму, не відчуваєш?” (Мф. 7:3)...

Зціляючи зір, Спаситель дає кожному бачити свої власні провини і цим відкриває дорогу примирення і любові...

Waldron, M. McCann. “The Man Born Blind.” 2015.

Jesus, heal my blindness! I get blind in the same ways over and over in my life. I lose sight of your love when I think there is competition, when I'm pushed to perform, whenever I wonder: "what will they think of me?" When I want to make sure I come across as competent and I don't see clearly when those competence buttons are pushed by my family, my friends or at work.

I lose sight of your love, even your presence in my life. All I see is ME. Lord, restore my sight, not just tonight, but in all those ways I live every day without seeing you, and especially in those situations when I go blind even temporarily." (Maureen McCann Waldron)

CHURCH BULLETIN

February 7 – 2021 – 7 лютого

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

LITURGICAL SCHEDULE

St. Nicholas Ukr. Cath. Church
Церква Святого Миколая
(Під Опікою П.Д.М.)
ПОР'ЯДОК СВ. ЛІТУРГІЙ

4:30 PM +Oksana Saldyt (Pereyma Family)
STREAMING at 4:30 PM in English ~

February 7 лютого: Meatfare S. – М'ясопусна

10:00 – Ukr. (some English) **STREAMING**

Monday, February 8 лютого, Понеділок
9:00 AM For donors and benefactors of St. Nicholas Church. For all who remember others in their prayers and help them in any way. For all those who do good.

Tuesday, February 9 лютого, вівторок
9:00 AM For Pres. Donald Trump in thanksgiving for all he did for our country (Mary Ann DuBois) (3)

Wednesday, February 10 лютого, Середа
9:00 AM Int. of Wasyl and all those who are on the way to recovery. For all sick and suffering. God Bless you!

Thursday, February 11 лютого, Четвер
9:30 AM Int. of S. P. Mavros (Ruth Ann)

Friday, February 12 лютого, П'ятниця
9:00 AM For Parishioners – За Парохіян

Saturday, February 13 лютого, Субота
9:00 AM +Олексій, Афанасія, Володимир і Василь (Антон і Марія)

4:30 PM +Steve Hanitz (Glascott Family)
STREAMING at 4:30 PM in English ~

Feb. 14 лютого: Cheasefare S. – Сиропусна

10:00 – Ukr. (some English) **STREAMING**

Eternal Light burns for those in love. May your dreams be realized. God Bless You all!

Вічне Світло в честь П. Д. Марії горить за усіх закоханих, щоб їхні мрії здійснилися. Хай Господь благословить!

7 лютого: 31 Н. по Зісланні Св. Духа
10:00 р. +Оля Басараб і пок. Членкинь 49
Відділу СУА – Вічна Пам'ять!
По Українськи ~ **STREAMING**

12 лютого, П'ятниця: Трійох Святителів
9:00 AM За Парохіян

14 лютого: 32 Н. по Зісланні Св. Духа
10:00 р. +Осипа і Андрій Деника (родина)
По Українськи ~ **STREAMING**

Christina H. Arthurs, Attorney
716.853.5100 or carthurs@lippes.com
Estate Planning & Probate | Real Estate
Immigration | Corporate

Lippes Mathias
Wexler Friedman LLP
Albany | Buffalo | Florida | New York | Toronto Area | Washington, D.C.
lippes.com
Attorney Advertising.
Prior results do not guarantee a similar outcome.

KARYCZAK'S

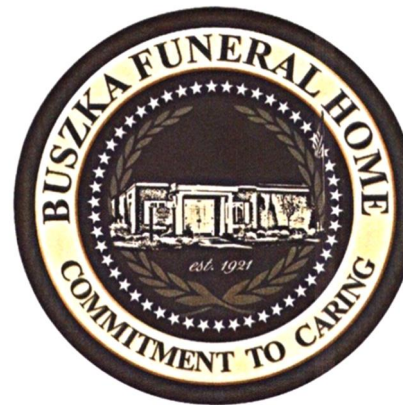
AUTOMOTIVE
995 ABBOTT ROAD • BUFFALO, NEW YORK 14220

Dayton COMPLETE AUTO REPAIRS / N.Y.S. INSPECTION •
FOREIGN & DOMESTIC CARS •
TRANSMISSION ADJUSTMENTS & REPAIRS •
WHEEL ALIGNMENTS & TIRES •
BATTERIES / AIR CONDITIONING & ACCESSORIES •
MUFFLER & EXHAUST SYSTEMS •

TOWING SERVICE - ALL WORK GUARANTEED

822-1574 FAX 825-7428 827-8895

Proud to Support
St. Nicholas Ukrainian Catholic Church

Buszka Funeral Home
Director Peter D. Stachowski

2005 Clinton Street at S. Ogden, Buffalo New York 14206
(716) 825-7777 www.buszkafuneralhome.com

Сердечна подяка усім спонзорам!

Ask me about the 100% Money Back Guarantee!

JENNY PFEIFFER-NOWADLY
Licensed Associate Real Estate Broker

4909 Transit Road • Depew, NY 14043
Cell: 716.523.6693
Office: 716.656.8999 • Fax: 716.825.4911
jennypfeiffer@howardhanna.com
HowardHanna.com

PHONE 893-1025

Fusani & Kuhn's Monuments, Inc.

2398 GENESEE ST.
BUFFALO, N.Y. 14225

ASK FOR TOM

Wilhelmina E. Klimeczko
Janine R. Klimeczko
Michael A. Klimeczko
Licensed Directors

Pietszak

FUNERAL HOME
Orlowski-Pietszak Funeral Home

www.Pietszak.com 897-2400

Continuing a Tradition of
thoughtful Personalized Service

806 Clinton St. Buffalo 2400 William St. Cheektowaga

Thanks are extended to all Sponsors!

MARY KAY

The Best Times to Reach Me

Call me any time!
I look forward to
hearing from you.

Ulana Scheidle
Independent Beauty Consultant

3498 Stevenson Court
Wheatfield NY 14120
(716) 628-7882

uscheidle@verizon.net
www.marykay.com/uscheidle

MARY KAY

EURO DELI AND GIFTS

www.eurodelisausage.com

LUNCHES &
SANDWICHES
SERVED DAILY

For All of Your Old World Favorite Products, Just
Around The Corner. Stop In & Take a Look.

Many Varieties of:

Bologna • Salami • Fresh Polish Sausage • Head Cheese • Garlic Sausage • Smoked Fish
European Beer • Kefir/Butter • Condiments • Pierogi (Homemade) - Many Varieties
Smoked Sausages • Bacon (Bozek) • Canadian Bacon • Blood Kishka (Homemade)
Polish Hams • Caviar • Kvas Drink • Cheese • European Chocolates • Pickles/Tomatoes

4166 Union Rd.,
Cheektowaga, NY (In Airport Plaza) 630-0130
2321 Millersport Hwy.
Amherst (Getzville Plaza) 688-1495

PROFESSIONAL COLLISION SERVICES & MORE

RED STAR

Nick Hurmak
OWNER
(716) 316-2540
Alexander Arutunian
MANAGER
(716) 578-8185

112 DELAWARE STREET
TONAWANDA, NY, 14150
FAX: (716) 260-1254
www.redstarautomotive.com

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION / УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Become a member of Ukrainian FCU and save money with lower rates on loans, make money with higher interest on your savings, and save time with our convenient online services!

PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES
SAVINGS & CHECKING ACCOUNTS | SHARE CERTIFICATES | MONEY MARKET | IRA | LOANS | MORTGAGES | VISA CREDIT & DEBIT CARDS | MONEYGRAM | INTERNATIONAL AND DOMESTIC WIRE TRANSFERS | ONLINE SERVICES | NOTARY PUBLIC | TRANSLATIONS | SCHOLARSHIPS | ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ ОЩАДНІ ТА ЧЕКОВІ РАХУНКИ | СЕРТИФІКАТИ | М.М | ПЕНСІЙНІ РАХУНКИ | ПОЗИКИ | КРЕДИТИ НА НЕРУХОМІСТЬ | ПЛАТІЖНІ КАРТКИ VISA | MONEYGRAM | ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ | ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ | ПОСЛУГИ НОТАРІУСА | ПЕРЕКЛАДИ | СТИПЕНДІЇ

<p>Buffalo Branch Ukrainian Home Dnipro 562 Genesee Street Buffalo NY 14204 (716) 847-6655 www.ukrainianfcu.org</p>	<p>Amherst Branch Ellicott Creek Plaza 2882 Niagara Falls Blvd Amherst NY 14228 (716) 799-8385 www.ukrainianfcu.org</p>
<p>Business Hours Closed Wednesdays, Зачинені по середах Mon., Tuesday, Thursday 9:30 am - 5 pm Пон., вівторок, четвер Friday / П'ятниця 9:30 am - 7 pm Saturday / Субота 9 am - 1 pm </p>	<p>Business Hours Closed Mondays, Зачинені по понеділках Tuesday - Thursday 9:30 am - 5 pm 3 вівторка по четвер Friday / П'ятниця 9:30 am - 6 pm Saturday / Субота 9 am - 1 pm </p>

Membership subject to eligibility.
Federally insured by NCUA.

DNIPRO ДНІПРО

Ukrainian Cultural Center

562 Genesee St. Buffalo, NY 14204 856-4476

www.UkrainiansOfBuffalo.com

facebook.com/DniproUkrainianCulturalCenter

Call for kitchen status - Sandee 400-3905

Підтримайте Ваш Народний Дім

DONATIONS TO ST. NICHOLAS

Special Appeal

IMO Anastazia Puchacz

Gregory & Lidia Kostyniuk - \$100.00
Christine Sahan Norman - \$50.00

IMO Oksana Saldyt

Zoriana Bunche - \$25.00
Uliana Loza - \$30.00

Дякуємо за пожертв!
Thank you for your donations!

Союз Українок Америки

Стипендійна акція 49го
Відділу СУА в Баффало
повідомляє, що з першого
лютого 2021 р.
розпочинається збірка на

Стипендійний Фонд СУА

для незаможної молоді в Україні...
Допомога є дуже потрібна.
Чеки просимо виписувати на
UNWLA – Scholarship Fund
Минулорічні звіти є у референток СУА
За інформаціями слід звертатися до:

Зоряна Бунч - 668-9504

Стипендійна Акція 49го Відділу СУА

===

The Ukrainian National Women's League of
America - Branch 49 - is collecting money
for their Scholarship Fund. We assist
needy and orphaned Ukrainian students
get an education.

Please make your checks out to
UNWLA Scholarship Fund

For more information contact :

Zoriana Bunche - 668-9504

Our Anniversary will take place December 19

Річниця нашої Парохії відбудеться 19 грудня

LEAGUE OF UKRAINIAN CATHOLICS FOOD DRIVE

Help us help those less fortunate by
placing non-perishable food items in the box
May God bless you for your generosity

Ліга Українців Католиків збирає конзерви
для потребуючих нашого міста. Просимо
перевірити дату вжитку. Дякуємо!!

League of Ukrainian Catholics, Niagara Frontier
is collecting non-perishable items (please check
the expiration date) for those less fortunate in
Buffalo Community. The box is located by the
bulletin in our church. Thank You!

When Does Lent Begin?

Christians familiar only with the Christian West may be surprised to learn that Ash Wednesday and its customs exist only in the Western church. The Eastern churches have other ways of counting the days of Lent, and of beginning this Great Fast.

The Roman Catholic Church counts Holy Week as part of the Lenten Fast, but not the Sundays during the Lenten season. Therefore, in about the 8th Century, it was necessary to add four days to the beginning of Lent to bring the number of days up to the traditional 40. This was the origin of Ash Wednesday.

The Eastern Christian Churches (both Catholic and Orthodox) consider Great and Holy Week as a separate unit with its own Fasting and Abstinence requirements, not technically included in the Great Lent. Lent liturgically concludes on the evening of the 6th Friday of Great Lent, the vigil of Lazarus Saturday. The Saturdays & Sundays of the Great Fast are counted in the total of days, thus bringing the number up to 40, counted from Clean Monday, the first day of Great Lent.

(For different way of counting see Ukrainian version)

Great Lent begins for Byzantine Christians with the Vespers of Clean Monday, held on Cheesefare Sunday evening: On Cheesefare Sunday, after Divine Liturgy, we have a great feast with fish, wine, olive oil, eggs and dairy products, which we will eschew for 40 days. (Meat has already been relinquished the Sunday evening before, on Meatfare.) After the meal, we gather in the Church for Forgiveness Vespers, during which the priest begs forgiveness of his flock. The congregation all ask his, and individually, each other's pardon. In this way, we prepare for the fasting and trials of the Great Lent, Commending ourselves, and one another, and all our lives to Christ our God. No external marking is used (cf. Mt 6:16).

This period is known as The Great Lent or The Great Fast, because there are several Lents (fast periods) in the Byzantine Calendar. The other three major Lents are The Apostles Fast [from All Saints Sunday (the Sunday after Pentecost) until Sts. Peter & Paul (29 June)]; The Fast of the Theotokos [1-14

August]; and The Christmas Lent [15 Nov – 24 Dec]. In addition, there are also several small [one day] fast and abstinence periods. Finally, of course, the beginning of Great Lent depends on the date of Pascha (Easter).

<http://www.byzantinecatholic.org/feast-facts/great-lent-pascha/different-dates/>

ЧИСЛО 40 — РЕАЛЬНЕ ЧИ СИМВОЛІЧНЕ?

Хоч говоримо про 40-денний піст, але у Східній Церкві він триває тільки 36 з половиною днів. Сім тижнів посту без субот і неділь — це 35 днів. До цього числа треба ще додати Велику суботу і половину ночі перед празником Пасхи, що також уважається посним, і тоді наша 40-ця матиме 36 і пів дня, що становить одну десяту цілого року.

Латинська Церква має 6-тижневий піст, бо вона й суботу зачисляє до посних днів, тобто у практиці й на Заході 40-ця мала тільки 36 днів. Та щоб мати повних 40 днів посту, латинська Церква в VII сторіччі додала ще чотири дні на початку посту. Тому Захід починає тепер свій піст у т. зв. "Попільну середу", тобто в середу нашого першого тижня посту.

Число 40, як числа 3, 7 і 9, з давніх-давен мало символічне значення. Тому воно ввійшло і до передпасхального посту радше в символічному, аніж буквальному значенні. У Старому Завіті читаємо про 40 днів потопу (Буг. 7, 4), про 40-літню мандрівку Ізраїля пустинею (Чис. 14, 33), про 40-денний піст Мойсея, поки він дістав від Бога таблиці закону (Вих. 34, 28), про 40-денну подорож пророка Іллі до гори Хорив (1 Цар. 19, 8). У Новому Завіті святе Євангеліє говорить, що 40-го дня Йосиф і Марія принесли Дитячко-Ісуса до святині, про 40-денний піст Ісуса Христа в пустині (Мт. 4, 2), про 40-денне перебування Його на землі після свого воскресення (Ді. 1, 2).

Свята Церква від самого початку освятила число сорок. У перших сторіччях в практиці були 40-денні покути, а відтак прийшов 40-денний піст перед Пасхою. У нашому обряді 40-го дня після народження приносять дитину до церкви, щоб її уцерквити, а також 40-го дня поминаємо померлих. (о. Юліян Катрій, ЧСВВ)

- Our CHURCH KITCHEN is CLOSED Until farther notice.
- Thank you for your help and patronage!
- Thanks are extended to all volunteers!
- Coffee Hour - Usually Every Sunday after Liturgy in Church Hall. NOW CLOSED!

**Until we meet God willing ...
HAVE A BLESSED DAY!!!**

TOP'S GIFT CARDS:

Please help us raise money for our Church by purchasing Top's Gift Cards from

us. If you buy in Tops anyway, why not help. You do not lose or gain anything by doing this, but our Church will benefit greatly. We receive back 5% of your spending. To take advantage of this program, call the rectory. Thank you and God Bless!

Please note: You can purchase gasoline with this card at Tops Gasoline Station.

Ukrainian American Freedom Foundation

501C3 Tax Deductible Charity accepting donations.

Renovate
Dnipro

Humanitarian
Aid to Ukraine

UAFF-Dnipro 562 Genesee St. Buffalo, NY 14204

www.UkrainiansOfBuffalo.com

facebook.com/UkrainiansOfBuffalo.com

(716) 847-1281

Організація Оборони Чотирьох Свобід України

ODFFU – Buffalo, NY – Branch # 22

Emil Bandriwsky, President

CHURCH BULLETIN is published weekly.
Deadline for information is Friday Evening.
ЦЕРК. ВІСНИК видається тижнево.
Інформації подавати до четверга вечора.

SAINT NICHOLAS
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
УКРАЇНЬСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
СВЯТОГО МИКОЛАЯ
(ПІД ОПІКОЮ ПРЕЧИСТОЇ
ДІВИ МАРІЇ ОДІГІТРІЇ)

Par. E-Mail: - stnbuffalo@gmail.com

Web Page: - <http://www.stnbuffalo.com>

Dioc. Web: - <http://www.stamforddio.org>

308 Fillmore Avenue, Buffalo, N. Y. 14206

Rectory: (716) 852-7566

Fax: 855-1319

Kitchen: 852-1908

Confession: Before Liturgies

Сповідь: Перед Св. Літургіями

Baptism: By appointment

Хрещення: За домовленням *

Marriage: Contact 6 months in advance

Вінчання: Голоситися 6 місяців скорше

Religion classes – Релігійна Програма

Closed under farther notice

Ministry to the sick – Опіка над хворима

Family members should call the Rectory

Родина повинна повідомити священика

IN EMERGENCY CALL ANY TIME

В разі потреби завжди можна закликати

V. Rev. Marijan Procyk, pastor

**Please call if you are hospitalized,
homebound and need a priest.**

**Просимо закликати якщо ви у
лічниці, або приковані до ліжка!**

**New Director of Institute of Religion and Society of the Ukrainian Catholic University
Interviewed**

In 2020, the Institute of Religion and Society of the Ukrainian Catholic University (UCU) received a new director, Taras Dzyubanskyi, Doctor of Theology and head of the Libertas Center of Interdenominational and Interreligious Dialogue. He talks about the institute's projects

— *Dr. Dzyubanskyi, last year you became head of the UCU Institute of Religion and Society. What goals have you set? And how will the structure continue to develop?*

— [TD] I was already involved with UCU. In 2014, I started teaching at the Department of Theology. In addition to a course in interdenominational (ecumenical) and interreligious dialogue, I also had the opportunity to prepare and conduct the course "Selected questions on the Church's social teaching." I have an interest in social questions because, for me, and for the UCU community, theology can't be simply a dry, university discipline.

Theological is living knowledge, which has an invaluable treasury of guideposts, values, and landmarks for the human being. The Church's social teaching involves society, how to apply theology to "earthly" matters and understand our life, this world in the light of the word of God, God's revelation. It is in this spirit that the Institute of Religion and Society (IRS), founded by Myroslav Marynovych almost a quarter century ago, operates. From the start of its founding, IRS set as a goal the improvement of relations between religion and society, to popularize

and deepen the Church's social teaching and the social teaching of Metropolitan Andrey Sheptytsky.

In addition to all the mentioned areas, we also set as a goal for ourselves the development and promotion of interreligious dialogue, particular among the Abrahamic religions. There have already been some interesting developments, and I'm glad to be involved in the planning of new initiatives. In particular, work on the translation of foundational documents of Jewish-Christian dialogue continues, and I expect that we will also be able to start working on documents from the Islamic-Christian dialogue. There were also plans to introduce workshops and training for religious leaders, but the pandemic slightly interfered with these ideas, as these events were not planned in an online format.

— *The academic year has begun. Although it will go on in an absolutely unusual manner, will the institute have some online events which people can participate in?*

— [TD] The pandemic has certainly brought some inconveniences to the educational process. But we can see positive results: the readiness and flexibility of teachers and students to respond to new challenges of the times and not pause education. UCU took up this task very well even in the first weeks of the quarantine. Many of our teachers and students already had experience with online instruction, so this was not something entirely new. Among the new activities of IRS: We plan a fall School of the Social Thought of Metropolitan Andrey Sheptytsky (for teachers). There will also be a school in summer, open for all interested. Last July the school was conducted online, and so participants from other countries were able to join us. In addition to the Sheptytsky School, we also plan a series of webinar presentations of a collection of social documents and Catholic encyclicals which Svichado Press will be publishing.

[Author of the Ukrainian original: Yuliana Lavrysh; source: Dukhovna Velych Lvova (Spiritual Majesty of Lviv)]

Ольга (Левицька) Басараб
(1 вересня 1889 – 12/13 Лютого, 1924)

Народилася Ольга 1 вересня 1889 в селі Підгороддя на Рогатинщині в родині відомого громадського діяча священика Михайла і Савини (з стародавнього українського шляхетського роду Стрільбицьких) Левицьких. Вона мала старшу сестру Іванну та молодшого брата Северина. Северин Левицький (пластовий псевдонім - Сірий Лев - український пластовий та громадський діяч, перший Начальний Пластун.

Отець Михайло був людиною суворої вдачі, жив майже аскетичним життям і дітей своїх привчив до чесно́ї праці. Ольга навчалася в приватному пансіоні для дівчат у Вайсвасері (Сілезія), ліцеї Українського інституту для дівчат у Перемишлі (1902–1909; довголітнім опікуном Інституту був єпископ Костянтин Чехович). «Безхмарне дитинство для Ольги закінчилося рано, - пише Марія Іванець. - Коли їй йшов 13-й рік, помер батько, на 14-му – улюблений дідусь Стрільбицький, на 15-му - мати. Почалося гірке сирітське життя. Довелося працювати, читала лекції в школі, щоб заробляти на життя. Але жага до знань була великою, і на залишки батьківської спадщини вона поїхала вчитися до Відня, де закінчила однорічні торгові курси при торговій академії. Також вчилася на медичному факультеті Віденського університету. У Відні в той час було багато різних українських організацій і товариств. Ольга з головою поринає у суспільно-політичну діяльність. Набирає «Союз українок», Червоний Хрест, студентське товариство «Січ». У цих організаціях належав також Дмитро Донцов та інші, в майбутньому славні діячі, шукали шлях боротьби за незалежну Україну».

З 1910 року Ольга працювала в страховому товаристві «Дністер», Земельному іпотечному банку. 10 жовтня 1914 року вийшла заміж за студента «Політехніки» Дмитра Басараба, який очолював студентське товариство «Основа». Подружнє щастя виявилось недовгим: 22 червня 1915-го Дмитро загинув на італійському фронті в першому своєму бою.

Савина й о. Михайло Левицькі з дітьми, Ольга вгорі.

Організатор у Львові 1 жіночої чоти УСС — Українські січові стрільці — єдине українське національне військово формування в складі австро-угорської армії, сформоване з добровольців, які відгукнулися на заклик Головної Української Ради 6 серпня 1914 року і стояли під проводом Української Бойової Управи (УБУ).

У Росії почалася революція, і під'яремні народи царської імперії стали на шлях будівництва власних держав. Почала створюватися і Українську державу на тих українських землях, що перебували під пануванням Росії. Ольга Басараб, яка ще в 1914 році хотіла в рядах УСС йти «визволяти братів - українців з московських уз», але не зробила цього через обмеження австрійською владою чисельності легіону УСС, присвятила себе державним справам. На запрошення уряду УНР у 1918–1923 рр. Ольга Басараб працювала секретарем українського посольства у Фінляндії, бухгалтером посольства України у Відні, водночас була українською розвідницею. З метою збору військово-стратегічної та політичної інформації вона відвідувала Данію, Німеччину, Норвегію, інші держави. Проводила просвітницьку діяльність у Комітеті допомоги раненим і полоненим у Відні та в Комітеті допомоги цивіль-

ному населенню, за що відзначена міжнародною організацією Червоного Хреста.

Після ліквідації дипломатичних представництв УНР 1923 р. Ольга переїхала до Львова, де стала членом Головної управфилії Союзу Українок у Львові. Це була найбільша жіноча організація в Галичині і на українських землях взагалі, діяла до 1938 з осідком у Львові. Метою «Союзу українок» була активізація жінок, піднесення їхнього освітнього й економічного рівня (зокрема, фахового досвіду у ділянці хатнього господарства),

суспільної гігієни, суспільної праці, участь у світовому жіночому русі тощо. «Союз українок» своєю працею виховав новий тип української громадянки, а тим самим зміцнив і поглибив українську свідомість й український стан посідання. 1938 року польська влада заборонила на кілька місяців «Союз українок»; його працю продовжувала «Дружина княгині Ольги», що мала безпосередні політичні завдання. У 1991 була утворена Всеукраїнська жіноча громадсько-просвітницька організація «Союз Українок» із місцем знаходження у Києві.

Ольга Басараб активно співпрацювала з Українською Військовою Організацією (УВО – нелегальна військова революційно-політична формація, що постала 1920 року заходами старшин різних українських армій: Січових Стрільців, УГА, в основному її VI бригади), та була зв'язковою полковника Євгена Коновальця, першого голови Організації українських націоналістів (ОУН).

Як член УВО, Ольга Басараб була заарештована польською поліцією. О шостій годині ранку 9 лютого 1924 у орендованій квартирі. Поліцаї виявили та вилучили в Ольги Басараб тексти зібраної розвідувальної інформації. Активістку звинуватили в шпигунстві водночас на користь Ваймарської Німеччини та більшовицької України й ув'язнили у тюрмі по вул. Яховича (нині — Ак-

тиму особливих труднощів для досвідчених фахівців вибивати показання із заарештованих, - як пізніше писав Олександр Скрипник. - Та поліцейські глибоко помилялися. Ольга, можливо, упродовж усього свого життя готувалася саме до цього випробування. Та сподівання легко одержати від заарештованої відомості про членів підпільної організації, її структуру і наміри були марними. Ольга трималася мужньо і нікого не виказала. За свідченнями українських патріотів, які були на той час з-поміж в'язничної обслуги, від неї чули такі слова: «Сама попавши в біду, інших не видам...»

Два останні допити відбулися 12 лютого в передобідній час і від 21.00 до 03.00. Уранці Ольгу знайшли повішеною на вишитому рушнику на ґратах вікна камери. У цій ситуації досить дивно повела поліція - сім'ю не тільки не повідомили про трагічну подію, але і протягом декількох днів на ім'я покійної брали передачі. Згодом тіло Ольги, як «бездомну», під фіктивним прізвиськом Юлії Баравської, було передано спочатку для студентських дослідів, а потім таємно поховано. Українська громадськість обурювалася на такі дії

Кучера, 5; тепер тут розташовано РВВС Шевченківського району).

Поліцейські здогадувалися, що вдалося заарештувати поінформованого представника українського опору, і, звісно, їх вабила перспектива виявити українську підпільну мережу, достатньою інформацією про яку вони не володіли. Тому допити були із застосуванням тортур.

«34-річна Ольга Басараб, тендітна на вигляд і маленька на зріст – усього 152 сантиметри, уперта за характером і не з лякливих, здавалося, не станови-

поліції. На дев'ятий день після трагедії поліція все-таки озвучила свою версію смерті української розвідниці.

За однієї з версій, Ольгу Басараб катував слідчий Лев Кайдан, не стерпівши принижень, жінка покінчила життя самогубством. Офіційне повідомлення про самогубство було відразу ж опротестовано громадськістю – тюремні ґрати містилися занадто високо, щоб Ольга змогла самотійно прив'язати петлю. До того ж під час медичного обстеження були виявлені сліди тортур.

Завдяки агентам УВО в цій в'язниці не вдалося приховати факту смерті Ольги Басараб. Маніпуляції поліції спричинили масове обурення. Кампанію протесту розпочав «Союз українок» (Ольга була бухгалтером цього товариства) 20 лютого, акцію продовжили інші українські товариства Львова, Галичини й осередків еміграції. Голова українського клубу в Сеймі Республіки Польща Сергій Хруцький (пізніше загинув в СРСР) виступив з депутатським запитом. Єврейський клуб узагалі вимагав створити спеціальну депутатську комісію для дослідження умов утримання в'язнів у польських в'язницях. Польська влада змушена була розпочати слідство.

26 лютого відбулася ексгумація тіла Ольги Басараб. Було констатовано, що з такими побоями людина не в змозі повіситися. Втім поліція залишилася при своїй версії, а українська громадськість і надалі була переконаною, що Ольга померла після тортур, а повішення було інсценовано поліцією. Серед лікарів, які проводили розтин був єдиний українець - доктор Мар'ян Панчишин, організатор і довголітній голова Українського лікарського товариства, піонер охорони здоров'я в Західній Україні. Польський експерт-

криміналіст заявив, що Ольга померла через повішення. Він відмовився публічно визначити синці на її тілі як результат побоїв.

У Львові поповзли чутки, що поліція катувала людей через використання електрошоку. Історик, автор монографії «Жінки в громадському житті України. 1884–1939» Марта Богачевська-Хом'як з Канадського інституту українських досліджень продовжує стверджувати, що польський уряд спочатку представив її смерть як самогубство, але подальша ексгумація тіла показала, що вона була вбита за їхнього розпорядженні.

Після розтину трупа загиблу перепоховали на Янівському цвинтарі за участі декількох тисяч львів'ян і кількесот поліцейських. Очолили похоронну процесію десять священників. Домовину з тілом несли студенти. Після похорону відбулася масова демонстрація. Адвокатом родини загиблої був Степан Шухевич, стрийко Романа Шухевича. Він представляв інтереси родичів і захищав Коваленка, який був обвинувачений за результатами розгляду знайдених у Басараб документів, серед основних обвинувачених був Андрій Мельник. Слідство в справі загибелі Ольги Басараб невдовзі припинили «за відсутністю складу злочину».

Могила Ольги Басараб на Янівському цвинтарі всі наступні роки міжвоєнної епохи стала об'єктом паломництва українців, а її ім'я окутане ореолом мучеництва боротьби за соборну й незалежну Україну. Львівське обласне товариство ім. Ольги Басараб проводить культурно-просвітницьку роботу, створило правовий консультативний центр, розвиває національну свідомість українських жінок через діяльність освітніх гуртків, курсів, проведення вистав, концертів, благодійних вечорів тощо.

Що б не трапилося з Ольгою Басараб насправді, Марія Іванець права, коли пише, що «Ольга Басараб померла як мучениця з любов'ю до своїх побратимів і сестер. Кожен день її життя був жертвою заради ближніх, кожную хвилину вона віддавала турботі про знедолених і покалічених...

(Андрій Безсмертний-Анзіміров, Україна Incognita 2015)